

מבחר שאלות בתחביר מן הבגרות

לפניך משפט דו-משמעי :

המצלמה עקבה אחרי אביו של האצן דונובן ביילי בשעה שירד אל המסלול .

- א. העתק את החלק היוצר את הדו-משמעות .
- ב. הסבר את שתי המשמעויות האפשריות להבנת המשפט.

לפניך משפט דו-משמעי .

בחירת משרד הפרסום הייתה מוצלחת.

1. העתק למחרתך את הצירוף שיצר את הדו-משמעות.
2. כתוב את הצירוף הדו-משמעי בשני אופנים, כך שכל אחד מהם יביע משמעות אחת.

א. לפניך משפט דו-משמעי.

הביקורת על ההחלטה שפורסמה אמש באמצעי התקשורת הייתה עניינית.

מה הן שתי המשמעויות האפשריות להבנת המשפט?

ב. לפניך שני צירופים II-I, שאחד מהם הוא דו-משמעי.

I. מבנה הארגון החדש.

II. בעלי תפקידים מנוסים.

(1) העתק את הצירוף הדו-משמעי, וכתוב אותו בשני אופנים כך שכל אחד מהם

יבטא משמעות אחת.

(2) הסבר מדוע הצירוף האחר הוא חד-משמעי.

פֶּרֶק את המשפט שלפניך לשלושה משפטים פשוטים. שמור על סדר הגיוני.

הקהל הבריטי הזדעזע מהטענה שהועלתה בסדרה "עולם במלחמה", שלפיה יכלו

הרוסים לנצח את הגרמנים בכוחות עצמם.

לפניך ארבעה משפטים IV-I, ובהם שישה צירופים ומילים מודגשים בקו.

ציין את התפקיד התחבירי של כל אחד מהם.

I. למען מי אני עושה את הסרט?

II. מה אני רוצה לעשות?

III. איך שומרים על יושר אינטלקטואלי?

IV. השערות ומסקנות הן לגיטימיות, אבל רק אם הן מוצגות ככאלה.

- I. כבר לפני אלפיים שנה קבע פילוסוף רומי כי "מולדתי היא תבל זו כולה".
 - II. דברים אלו מקבלים משנה תוקף בעידן הנוכחי, הגלובלי.
 - III. בימינו איכות חיינו ורמתם תלויות במה שמתחולל בקצות תבל.
- א. פֶּרֶק את משפט I לשני משפטים פשוטים שיביעו את האמור בו. פתח במובאה.
- לפניך ארבעה משפטים, I-IV, ובכל אחד מהם מודגשת בקו מילה.
- I. לרבים מבני הנוער אין עניין בקריאת ספרים.
 - II. החברה הישראלית נעשתה פתוחה יותר לעולם.
 - III. המחשב הפך למרכיב חשוב בחיי בני הנוער.
 - IV. לתרבות המסך יש היבטים חיוביים והיבטים שליליים.
- (1) העתק למחברתך את המשפטים שבהם המילה המודגשת בקו משמשת בתפקיד נשוא.
- (2) שחבר את משפט I למשפט בעל חלק ייחוד.
- לפניך משפט מורכב.
- את החוקרים העסיקה השאלה מה מניע את בני הנוער לפעילות התנדבותית.
- א. העתק את הפסוקית, וציין מהו תפקידה התחבירי.
 - ב. כתוב את המשפט הנתון כולו כמשפט פשוט.
 - ג. פֶּרֶק את המשפט הנתון לשני משפטים פשוטים. הקפד על רצף הגיוני של המשפטים.
- א. לפניך משפט דו-משמעי.
- הביקורת על ההחלטה שפורסמה אמש באמצעי התקשורת הייתה עניינית.
- מה הן שתי המשמעויות האפשריות להבנת המשפט?
- ב. לפניך שני צירופים II-I, שאחד מהם הוא דו-משמעי.
- I. מבנה הארגון החדש.
 - II. בעלי תפקידים מנוסים.
- (1) העתק את הצירוף הדו-משמעי, וכתוב אותו בשני אופנים כך שכל אחד מהם יבטא משמעות אחת.
- (2) הסבר מדוע הצירוף האחר הוא חד-משמעי.

א. לפניך ארבעה צירופים. שניים מהם הם דו-משמעיים.

- הערכת הגולשים
- פגישת הגולשים
- שיחת הגולשים
- זיהוי הגולשים

(1) העתק את שני הצירופים הדו-משמעיים.

(2) בחר אחד מהם וכתוב אותו בשני אופנים, כך שכל אחד מהם יביע רק משמעות אחת.

ב. לפניך משפט דו-משמעי.

השניים שוחחו ביניהם שעה ארוכה על הגשר החדש.

הסבר את דו-המשמעות במשפט זה במונחים תחביריים.

אובדן הפרטיות הוא תולדה של המציאות הטכנולוגית ולא של החלטת ממשלה

טובה או רעה.

א. ציין את הסוג התחבירי של המשפט: פשוט, מורכב או איחוי (מחובר).

אם המשפט מורכב – תחם את הפסוקית או הפסוקיות, וציין את תפקידן התחבירי.

אם המשפט הוא משפט איחוי – תחם את האיברים, וציין את סוגם התחבירי.

אם יש במשפט חלקים כוללים – ציין זאת.

ב. במשפט הנתון יש צירוף היוצר דו-משמעות.

העתק את הצירוף היוצר דו-משמעות, והסבר במונחים תחביריים את הסיבה

לדו משמעות.

ג. נסח את המשפט הנתון כמשפט פועלי.

לפניך שלושה משפטים III-I, ובכל משפט מודגש בקו חלק תחבירי. קרא אותם וענה על

ארבעת הסעיפים א-ד שאחריהם.

I. בקיבוץ, כידוע, חיו אנשים כמשפחה אחת גדולה.

II. בכל חברה הפנייה לאדם הנושא משרה רמה נעשית לפי הנורמות המקובלות בה.

III. לפי גישת ה"דוגריות", הדברים מתקבלים גם אם הם בוטים.

א. העתק למחברתך את החלק המודגש בקו שהוא יוצא דופן מבחינת תפקידו התחבירי,

וציין את תפקידו.

ב. ציין את התפקיד התחבירי המשותף לשני החלקים האחרים.

לפניך שני משפטים II-I. קרא אותם, וענה על הסעיפים א-ג שאחריהם.

- I. **מאמר זה יועלה, מן הסתם, לאתר המרשתת.**
- II. **האינטרנט מאפשר אנונימיות, לפחות לכאורה.**
- א. מהו התפקיד התחבירי המשותף למילים המודגשות בקו?
- ב. לשם מה נוהגים להשתמש בחלק תחבירי זה? העתק למחברתך את התשובה הנכונה.
- (1) כדי לפרט את דברי הכותב.
- (2) כדי להדגיש את חגיגיות הדיבור.
- (3) כדי להביע דעה או הערה של הכותב על הנאמר.
- (4) כדי לספק מידע שישמש רקע להבנת הנושא.
- ג. לפניך שני משפטים II-I. איזה מהם מכיל אותו חלק תחבירי שציינת בסעיף א?
- I. **אלימות, בעיקר פשיעה לאומנית, מפיקה מהגולש הישראלי קשת של רגשות.**
- II. **הגיע הזמן, כנראה, להעלות לדיון ציבורי את מה שנאמר מפה לאוזן.**

לפניך משפט. העתק אותו למחברתך, וענה על הסעיפים א-ג שאחרי.

יש אתרים החוסמים חלק גדול מן התגובות, ואחרים מפרסמים כמעט כל תגובות שהגולשים כותבים.

- א. ציין את הסוג התחבירי של המשפט: פשוט, מורכב או איחוי (מחובר).
- אם המשפט מורכב – תחם את הפסוקית או הפסוקיות, וציין את תפקידן התחבירי.
 - אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) – תחם את האיברים, וציין את סוגם התחבירי.
- ב. מהו הקשר הלוגי המתקיים בין חלקי המשפט?
- ג. פֶּרַק את המשפט ל**ארבעה** משפטים פשוטים ועצמאיים.

מאז שנות השבעים החלה חודרת לישראל השפעה של האנגלית האמריקנית בשל מעמד היוקרה של ארצות הברית.

- א. העתק את המשפט למחברתך, ותחס בו כל אחד מן התיאורים.
ב. כתוב את המשפט מחדש כך שכל התיאורים יהיו בסוף המשפט.
הקפד על סדר מילים תקין.

ג. פָּרַק את המשפט הנתון לשני משפטים פשוטים.

לפניך משפטים ובכל אחד מהם יש צירוף היוצר דו משמעות. קרא אותם, וענה על כל הסעיפים שאחריהם.

א. בן יהודה וחבריו נאבקו על דיבור עברי בארץ ישראל.

א. שפת המוזיקה החדשה עמוסה במונחים לועזיים רבים.

א. העתק מכל משפט את הצירוף היוצר דו משמעות.

ב. במשפט א הסבר במונחים תחביריים את הסיבה לדו משמעות.

ג. במשפט ב כתוב את הצירוף הדו משמעי בשני אופנים כך שכל אחד מהם יביע משמעות אחת.

א. לפניך משפטים. קרא אותם, וענה על כל הסעיפים שאחריהם.

הלעז הזה הוא רב ערוצי ורב תחומי, אך הוא מתפשט בעיקר בתחומים שקודם לכן לא היו בעלי משקל.

(1) העתק את המשפט למחברתך, וציין את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב או איחוי (מחובר).

(2) כינוי הגוף "הוא" מודגש פעמיים במשפט. ציין את תפקידו התחבירי בכל פעם.

ב. לפניך משפט. קרא אותו וענה על כל הסעיפים שאחרייו.

ההשפעה של השפה הגלובלית בולטת בשיח היום יומי.

(1) המר את המשפט למשפט בעל חלק ייחוד.

ב. לפניך משפטים. קרא אותם, וענה על השאלה שאחריהם.

א. הלא ניצח בעיצוב שפת ההגות והמחשבה.

א. הלא ניצח גם בעיצוב השפה בתחום המזון.

כתוב את שני המשפטים I-II כמשפט אחד בעל חלקים כוללים שיש בו ביטוי מכליל.

חידושים לשוניים, שפעמים רבות מתחילים את חייהם במשלבים הלא תקינים

של השפה, מעצם טבעם הם הגיוניים להפליא, ולכן הם עולים במוחם של דוברי

השפה המבקשים להגדיל את הסדירות בה.

כתוב על פי המשפט הנתון שלושה משפטים עצמאיים שונים שהנושא של כל אחד מהם הוא "חידושים לשוניים".

לפניך משפט. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו.

כשהם נדרשים לשפוט את השירים, השופטים עוסקים פעם אחר פעם בשאלה אם השיר "ריגש אותי" או "לא ריגש אותי", ונמנעים לעתים קרובות ממתן נימוק נוסף, המבוסס על ניסיון מקצועי, כושר אבחנה או ידע, שבזכותם נבחרו לתכנית.

א. במשפט מסומנות בקו ארבע מיילים. אחת מהן יוצאת דופן מבחינת התפקיד התחבירי שלה.

(1) ציין את המילה היוצאת דופן ואת תפקידה התחבירי.

(2) ציין את התפקיד התחבירי המשותף לשלוש המילים האחרות.

ב. במשפט הנתון יש ארבע פסוקיות.

העתק מביניהן את הפסוקית שבלעדיה אי-אפשר להבין את משמעות המשפט.

ג. פרק את המשפט הנתון לשישה משפטים עצמאיים. הקפד לבטא את תוכן המשפט הנתון.

לפניך משפט. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו.

ההבנה כי רוב הדיונים המדעיים בעולם מתנהלים כיום באנגלית מצדיקה את חשיפתם של הסטודנטים בשלבי ההכשרה הבסיסיים גם לחומר כתוב באנגלית, אולם בשלבים אלו עלול להיגרם נזק גדול לסטודנט, אם לא יוכל להשתתף בדיון בגלל מגבלת שפה.

א. פרק את המשפט הנתון לארבעה משפטים.

לפניך משפט בעל חלק ייחוד. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו.

ניסויים בבעלי חיים, אנשים רבים מתנגדים להם בגלל הסבל שנגרם לחיות.

(1) ציין את הסוג התחבירי של המשפט: פשוט, מורכב או איחוי (מחובר).

(2) העתק את חלק הייחוד, וציין את תפקידו התחבירי.

לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. האיש נכנס לתא הטלפון האדום והתקשר לחברו.

II. האיש ביקש להדליק את העששית.

III. גלגל הקרון שהתנתק נשאר על פסי הרכבת.

בכל אחד מן המשפטים האלה יש דו־משמעות.

(1) העתק את הצירוף הדו־משמעי בכל אחד מן המשפטים.

(2) בחר באחד המשפטים, והפוך אותו לשני משפטים חד־משמעיים.

לפניך חמישה צירופים.

— כותבת היצירה המקורית

— בחירת העורך

— העתקת פסקה

— תוכן המאמר המועתק

— הפרת זכויות יוצרים

(1) העתק למחברתך רק את הצירופים הדו־משמעיים.

(2) בחר באחד הצירופים הדו־משמעיים, ונסח אותו בשני אופנים חד־משמעיים.

לפניך משפט.

חשיפת היתר היא תרופה שאנחנו צורכים כדי למתן את תחושת הבידוד שהביאה אותה הטכנולוגיה.

פרק את המשפט לשלושה משפטים עצמאיים.

. לפניך חמישה משפטים. העתק מכל משפט את הנשוא.

- (1) אין בלמים לשרירות לבו.
- (2) האנשים האלה חכמים הם.
- (3) המנהיג עלול לשלוט על העם בדרך רודנית.
- (4) למנהיג כזה עוצמה רבה.
- (5) קשה דרכו של המנהיג.

עבודה נעימה!